

Uitvoeringsprogramma 2025 evaluatie 2024 VTH-taken Heemstede

1. Managementsamenvatting

Voor u ligt het Uitvoeringsprogramma 2025- en Evaluatie 2024 Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) taken Heemstede. In het uitvoeringsprogramma leest u hoe gemeente Heemstede in 2025 uitvoering zal geven aan het toezicht op, en handhaving van, het omgevingsrecht en de leefbaarheid in de openbare ruimte. Dit uitvoeringsprogramma is gebaseerd op het integraal VTH-beleid Heemstede 2019-2022 en de inzet in 2024. Het VTH-beleid Heemstede 2019-2022 is door het college verlengd tot en met 2025¹. In 2025 wordt het integraal VTH-beleid herzien en opgesteld conform de nieuwe Omgevingswet.

1.1 Evaluatie 2024

De evaluatie is bedoeld om te bezien of de VTH-taken conform het beleid en het Uitvoeringsprogramma 2024 zijn uitgevoerd en of er aanleiding is het beleid, kwantiteit of capaciteit bij te stellen. De VTH-taken zijn in 2024 uitgevoerd binnen de gestelde beleidskaders en de geraamde inzet. De ambtelijke organisatie beschikt daarmee over voldoende formatie, deskundigheid en ervaring om de taken zowel kwalitatief als kwantitatief goed uit te kunnen voeren.

Het oordeel van het college is dat alle taakvelden ook in 2024 adequaat zijn uitgevoerd. Vanuit dat perspectief is niet direct aanleiding om op de VTH-taken uit het vastgestelde beleid aan te scherpen en/of andere prioriteiten te stellen. Voor 2025 wordt daarom vastgehouden aan het VTH-beleid 2019-2022, verlengd tot en met 2025. Wel wordt in 2025 gestart met de herziening van het integraal VTH-beleid vanaf 2026.

1.2 Uitvoeringsprogramma 2025

Ruimtelijke Ordening en Bouw- en woningtoezicht

De belangrijkste ontwikkelingen voor Ruimtelijke Ordening in 2025 zijn het vaststellen van de Omgevingsvisie en de eerste wijzigingen aan het tijdelijke omgevingsplan doorvoeren.

Daarnaast toont onderstaande tabel de prognose voor de afdeling BWT.

Onderwerp	2024	Prognose 2025
Omgevingsvergunning		
Vergunningsaanvragen	256	240
Activiteiten en informatieverzoeken	338	300
Verleende vergunningen	207	200
Intrekken/weigeren/buiten behandeling	31	30
Gegronde bezwaarschriften <2%	5	3
Toeziicht Omgevingswet		
Bezoeken n.a.v. vergunningen	387	400
Bezoeken i.v.m. handhaving	77	75
Bezoeken n.a.v. klachten	48	50
Bezoeken vergunningvrij bouwen	81	75
Toeziicht brandveilig gebruik		
Zelfcontroles middels digitale vragenlijst	100	100
NTM controle	43	43
Meervoudige controle	35	35

1) <https://gemeentebestuur.heemstede.nl/Vergaderingen/College-van-Burgemeester-en-Wethouders/2024/21-mei/09:30/Evaluatie-VTH-taken-2023-vaststellen-uitvoeringsprogramma-VTH-taken-2024-en/HMS-ALG-BBV-Evaluatie-VTH-taken-23-en-vaststellen-UP-24-docx-1.pdf>

Evenementencontrole VRK	5	5
Thema of integrale controle	-	2
[Verwachte grote bouwwerken 2025]		
Adriaan Pauwlaan 8 – Nieuwbouwwoning		
Glipperweg/Patrijzenlaan – 7 rijtjeswoningen en 7 hofjeswoningen		
Glipperweg/Patrijzenlaan – vrijstaande woning		
Glipperdreef 199B – Woonzorgcomplex		
Sportparklaan 3 - Nieuwbouw school, kinderopvang en gymzaal		
Kerklaan 113B – Detailhandel met appartementen		
Herenweg 75 – Appartementen		
Glipperdreef 202 – Nieuwbouwwoning		
Vondelkade 28A - Nieuwbouwwoning		
Leidsevaartweg 15 – Renovatie bestaande bedrijfsgebouwen + nieuwbouw		

Handhaving openbare ruimte & leefbaarheid

Voor de prioriteiten en inzet van de handhaving leefbaarheid en openbare ruimte wordt uitgegaan van (1) het integraal VTH-beleid 2019-2022, (2) het integraal veiligheidsbeleid, met daarin de prioriteiten Veilige en leefbare wijken, Verkeersveiligheid/verkeersgedrag, Zorg en Veiligheid en (3) de gestelde prioriteiten uit het Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid Noord Holland 2024-2027 (IMV-NH) verwerkt in onderstaande prioritering.

Prioriteiten handhaving openbare ruimte & leefbaarheid		
Hoog	Midden	Laag
• Veilige en leefbare wijken - (Jeugd)overlast en veiligheid - High impact crimes - Uitstallingen & Terrassen - Hondenoverlast • Verkeersveiligheid/verkeersgedrag - Integrale verkeerscontroles - Parkeren - Verkeersveiligheid rondom scholen • Ondermijning - Signaleren en rapporteren	• Handhaven fietsenbeleid • Evenementen - Controle vergunning voorwaarden • Dumpingen/ bijplaatsingen • Reclameborden & spandoeken • Ligplaatsen • Illegaal gebruik gemeentegrond - Containers op openbare weg	• Plakken en kladden • Collecteren • Straatartiesten • Standplaatsen • Particulier groen

Het team Handhaving openbare ruimte en leefbaarheid krijgt te maken met een aantal ontwikkelingen:

- Het takenpakket en bevoegdheden van de Boa's breiden steeds verder uit. De verwachting is dat dit de komende jaren onveranderd blijft.
- Ondermijning vraagt om een integrale aanpak en de handhavers kunnen hier een signalerende en rapporterende rol in spelen. Er zijn taakaccenthouders die aanvullend opgeleid worden.
- Er zullen meerdere controles komen op wees-, wrak-, en foutgeparkeerde fietsen en op uitstallingen en terrassen voor de toegankelijkheid van de gemeente.
- Hondencontroles blijven doorgaan om grip te houden op de situatie.
- Met ketenpartners wordt samen gekeken naar de aanpak van jeugdoverlast in de gemeente en de rol van handhaving hierin.
- De handhavers zijn getraind in geweldsbeheersing, zogenoemd RTGB.

2. Inleiding

Voor u ligt het Uitvoeringsprogramma 2025 en Evaluatie 2024 Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) Heemstede 2025. In het uitvoeringsprogramma leest u hoe de gemeente Heemstede in 2025 uitvoering zal geven aan de vergunningverlening van, het toezicht op en de handhaving van het omgevingsrecht en publiekrechtelijke regels. Met het uitvoeringsprogramma beoogt de gemeente een duidelijk beeld te schetsen van de voorgenomen activiteiten en van de doelen en prioriteiten die voor 2025 zijn vastgesteld. Het opstellen van een uitvoeringsprogramma en jaarverslag is een wettelijke verplichting. Het uitvoeringsprogramma is gebaseerd op het integraal VTH-beleid Heemstede 2019-2022 welke is verlengd tot en met 2025 en de inzet van 2023. In dit uitvoeringsprogramma zetten we uiteen hoe we deze doelen gaan halen. In dit uitvoeringsprogramma zijn de taken die worden uitgevoerd door andere instanties niet uitgebreid beschreven. Heemstede heeft bijvoorbeeld alle uitvoerende milieutaken uitbesteed aan de Omgevingsdienst IJmond.

Waarom vergunningen, toezicht en handhaving?

Om te zorgen voor een veilige, gezonde en leefbare omgeving hebben we in Nederland nationaal en lokaal beleid opgesteld hoe onze leefomgeving eruit moet zien en wat we daarin van elkaar mogen verwachten. Met toezicht en handhaving worden inwoners, bedrijven en instellingen gestimuleerd zich aan deze regels te houden.

Toezicht en handhaving draagt bij aan het in stand houden en versterken van de geloofwaardigheid van wet- en regelgeving. Dit versterkt ook de geloofwaardigheid van het bestuur. Zonder handhaving verworden wetten, APV-regels en lokaal beleid al snel tot de zogenaamde 'papieren tijgers' en gaat dat ten koste van de leefbaarheid en veiligheid.

Gemeentelijke handhaving waarborgt de rechtsgelijkheid; zonder handhaving hebben degenen die regels overtreden een oneerlijk voordeel ten opzichte van degenen die zich wel netjes aan de regels houden. Dat is niet wenselijk. In Heemstede zijn iedere dag diverse instanties actief met het houden van toezicht en uitvoeren van handhaving. Denk aan de politie, milieu-inspecteurs van Omgevingsdienst IJmond, de inspecteurs van Bouw- en woningtoezicht (BWT), de buitengewoon opsporingsambtenaren van de gemeente en de leerplichtambtenaren. Elke instantie voert toezicht en handhavingstaken uit in het domein en/of de wettelijke taak waarvoor zij als toezichthouder of handhaver bevoegd zijn.

De handhavingsstrategie

De landelijke handhavingsstrategie omgevingsrecht² geeft ons algemeen richting op welke wijze handhavend opgetreden dient te worden om tot het gewenste naleefgedrag te komen. Dit houdt in dat de mate van optreden wordt bepaald op basis van het gedrag van de overtreder en de ernst/gevolgen van de overtreding.

In het toepassen van de landelijke handhavingsstrategie hanteren we het uitgangspunt dat inwoners, ondernemers en instellingen in de eerste plaats een grote eigen verantwoordelijkheid hebben en zorgen dat de omgeving veilig en leefbaar blijft, door zelf de regels na te leven en anderen helpen dit ook te doen. Zo houden ze samen de buurt leuk, leefbaar en veilig. Om dit te bereiken wordt veel aan inwoners, ondernemers en instellingen overgelaten om zaken zelf op te lossen. Waar nodig kan de gemeente bemiddelen en zal handhavend op te treden als bemiddeling niet mogelijk blijkt.

Wettelijk kader

Het uitvoeringsprogramma volgt de planning- en controlcyclus zoals hieronder in het schema is afgebeeld. De "big 8"-cyclus heeft een operationele en een strategische kant. De strategische cyclus evalueren we om de vier jaar. De operationele cyclus kent een jaarlijkse evaluatie en programmering in de vorm van de bestuursrapportage.

2) https://vng.nl/sites/default/files/2022-11/Landelijke_Handhavingsstrategie_Omgevingsrecht_LHSO.pdf

Via strategieën, protocollen en procesbeschrijvingen reguleert het beleidskader de wijze waarop de organisatie de taken uitvoert. De jaarlijkse programmering is een inschatting van kwantiteit, overzicht van geplande taken, bestuurlijke prioriteiten, beschikbare formatie en het gewenste uitvoeringsniveau. Het is geen urenboekhouding, maar het reserveert wel uren voor taken die prioriteit hebben. Voor toezicht is een ruime marge nodig voor spontaan binnenkomende vragen waarop direct actie nodig is. In de operationele cyclus geeft de uitvoeringsorganisatie aan, zowel kwantitatief als kwalitatief, of het mogelijk is uitvoering te geven aan de omgevingstaken. Monitoring leidt tot de jaarlijkse bestuursrapportage.

De criteria zijn opgesteld door het Rijk in samenwerking met de VNG. Daarin is opgenomen dat de organisatie de beleidscyclus toepast volgens de "big 8". De criteria beschrijven tamelijk vergaand hoe de organisatie moet zijn ingericht.

Een robuuste organisatie moet voldoende deskundigheid hebben (technisch en juridisch), afgemeten aan opleiding, ervaring, de complexiteit van de taken en het aantal daarvan per jaar, of het formatieve tijdsbeslag. Daarbij moet een organisatie ook taken uitvoeren waarvoor die deskundigheid is vereist. Uit de evaluatie, welke tevens is opgenomen in dit uitvoeringsprogramma, blijkt of de formatie voldoende is, en ook of de aanwezige deskundigheid in evenwicht is met de zwaarte van de taak.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 staat een managementsamenvatting van het Uitvoeringsprogramma 2025.

In hoofdstuk 2 staat de aanleiding tot het opstellen van dit Uitvoeringsprogramma 2025 en Evaluatie 2024.

In hoofdstuk 3 staat de Evaluatie 2024 van toezicht en handhaving op het gebied van de Omgevingswet en toezicht en handhaving openbare ruimte.

In het hoofdstuk 4 staat het Uitvoeringsprogramma 2025 voor de Omgevingswet en openbare ruimte & leefbaarheid.

3. Evaluatie 2024

In dit hoofdstuk staat de evaluatie van de VTH-taken over het jaar 2024.

Onderdelen voor jaarlijkse evaluatie zijn:

- Is de organisatie voldoende robuust (deskundigheid en formatie);
- Is de inschatting en toetsing van de aanvragen juist (omvang en complexiteit van de taak);
- Hoe verloopt de procesvoering (automatisering en standaardisering, zaakstelsel);
- Houden vergunningen stand in bezwaar of beroep (formeel en inhoudelijk);
- Zijn beleidsregels en verordeningen actueel en uitvoerbaar?

In het Integrale VTH-beleid 2019-2022 is voor de vergunningverlening het volgende doel geformuleerd:

- Vergunningverlening gebeurt op een eenduidige, heldere werkwijze, met een efficiënte inzet van tijd, deskundigheid en formatie.
- De organisatie werkt, na invoering van de Omgevingswet m.i.v. 1 januari 2024, met casemanagement en serviceformules³, waarbij de gemeente actief aanstuurt op overleg tussen de aanvrager en de omgeving en daarvoor faciliteert met omgevingsmanagement.
- In de vergunning staat, indien wordt afgeweken van het omgevingsplan, een kenbare afweging van belangen.

In het Integrale VTH-beleid 2019-2022 is als doelstelling voor toezicht en handhaving het volgende geformuleerd:

- Hoofddoel is de bescherming en verbetering van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving door toepassing van de regels. De gemeente houdt toezicht en corrigeert waar nodig. Toezicht en handhaving zijn geen doelen op zich, maar instrumenten om het doel te halen van de onderliggende wet- en regelgeving.
- Subdoelen: voor gericht toezicht op de naleving van voorschriften programmeert Bouw- en woningtoezicht (BWT) het objectgerichte, gebiedsgerichte en periodieke toezicht. BWT gebruikt een risicoanalyse voor het vergunningsgerichte toezicht.

3.1 Evaluatie Ruimtelijke Ordening & Bouw- en woningtoezicht

3.1.1 Beleidskader

Aanvragen omgevingsvergunning

Een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen is een zogenaamde gebonden beschikking. Dat betekent dat een omgevingsvergunning moet worden verleend als de aanvraag in overeenstemming is met het omgevingsplan, het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en voldoet aan redelijke eisen van welstand. De gemeente heeft in dat geval geen beleidsvrijheid om de gevraagde vergunning te weigeren.

Aanvragen die passen in het omgevingsplan

Circa 70% van de reguliere bouwaanvragen past binnen het omgevingsplan en kan conform de serviceformule van de Omgevingswet snel en simpel kan worden vergund.

Aanvragen die niet passen in het omgevingsplan

Voor circa 20% van de aanvragen voor de activiteit bouwen moet eveneens een procedure worden gevolgd voor het afwijken van het omgevingsplan. Dat is de procedure waarbij het college bevoegd is een vergunning te verlenen van het afwijken van het omgevingsplan. Voor afwijkingen van het omgevingsplan waarvoor onder de Omgevingswet een uitgebreide procedure noodzakelijk is, wordt aan de raad een zogenaamde verklaring van geen bedenkingen gevraagd, opdat het primaat van de ruimtelijke ordening bij de raad ligt en blijft. Die procedure wordt voorbereid en afgehandeld door de afdeling Ruimtelijk Beleid. Een dergelijke procedure wordt 1 of 2 keer per jaar aan de raad voorgelegd.

Overige vergunningaanvragen

De overige 10% vergunningaanvragen hebben betrekking op een monument, vrijstelling van de gebruiksvoorschriften van het omgevingsplan, een aanlegvergunning of de activiteit kappen. Heemstede kent sinds 2015 geen kapvergunning meer, tenzij het gaat om bomen die op de gemeentelijke Bomenkaart staan of in een boomzone.

Omgevingswet

De gemeente Heemstede werkt sinds 2016 aan het invoeren van de Omgevingswet. Deze is sinds 1 januari 2024 van kracht. Het traject voor de omgevingsvisie loopt nog. De ontwikkeling hiervan is opgedeeld in drie fases:

- Fase 1 (2019, afgerond): Op 20 juni 2019 heeft de gemeenteraad de beleidsanalyse omgevingsvisie vastgesteld.
- Fase 2 (2021-2024): In fase 2 wordt een visie op hoofdlijnen opgesteld. Dit document beschrijft de ontwikkelrichting voor Heemstede en vormt de basis voor de omgevingsvisie. Belangrijk onderdeel hiervan is participatie waarbij aan inwoners een aantal vraagstukken en dilemma's wordt voorgelegd. De participatie is eind 2023 afgerond. De visie op hoofdlijnen wordt in het eerste kwartaal ter besluitvorming voorgelegd aan het gemeentebestuur.
- Fase 3 (2025): Als de visie op hoofdlijnen is vastgesteld wordt de omgevingsvisie opgesteld. Ook hier krijgen inwoners en belanghebbende de kans om te reageren.

Omgevingsplan

3) <https://vng.nl/artikelen/serviceformules-omgevingswet>

Sinds 1 januari 2024 werkt Heemstede van rechtswege met een tijdelijk omgevingsplan. Dit bestaat uit de voorgaande bestemmingsplannen, de verordeningen (voor zover deze over de fysieke leefomgeving gaan) en de bruidsschat (rijksregels die vervallen en gemeentelijke regels worden).

Er is in de voorbereiding op de Omgevingswet gewerkt aan een stappenplan en een casco voor het nieuwe omgevingsplan. Voor een plan of ontwikkeling waarvoor een aanpassing van het bestaande omgevingsplan nodig is, geldt een andere procedure. Er kunnen twee routes worden doorlopen:

1. Afwijken van het omgevingsplan via een omgevingsvergunning;
2. Wijziging van het omgevingsplan. De keuze voor een route gebeurt in overleg met de betrokken vak afdelingen.

Samen met de initiatiefnemer wordt gekeken wat de meest geschikte route is.

Nieuw zaaksysteem ⁴:

In een nieuw zaaksysteem hebben we onze werkprocessen opnieuw ingericht en afgestemd aan de vereisten van de Omgevingswet. Ook hebben onze brieven, mandaatregelingen en diverse verordeningen aangepast op de nieuwe wet, waaronder voor heffen van de leges, ruimtelijke kwaliteit (voorheen welstand) en nadeelcompensatie (voorheen planschade).

3.1.2 Vergunningverlening

Doelstellingen

De doelstellingen bij de vergunningverlening zijn:

1. Aanvragen afhandelen volgens de wettelijke procedures en binnen de gestelde termijn.
2. Van rechtswege verleende vergunningen komen niet voor.
3. Het aantal gegronde bezwaarschriften tegen vergunning van aanvragers is < 2%.

	2021	2022	2023	2024
Wabo/ Ow activiteiten aanvragen	279	358	230	256
Verleende vergunningen	219	234	198	207

Het jaarlijks aantal te verlenen vergunningen is redelijk constant en schommelt jaarlijks tussen de 200 en 240 vergunningen. Daarnaast kan één aanvraag meerdere activiteiten omvatten, die worden samen-gevoegd tot één omgevingsvergunning, bijvoorbeeld de activiteiten "bouwen" en "handelen in strijd met regels Ruimtelijke Ordening". Dit zijn twee activiteiten, die leiden tot één vergunning.

Afhandeling omgevingsvergunningen	2023	2024
Verleend	198	207
Ingetrokken	14	13
Geweigerd	9	10
Van rechtswege	1	0
Buiten behandeling	5	8
Totaal	227	238

In 2024 zijn geen vergunningen van rechtswege verleend. Voor de rest zijn alle aanvragen volgens de wettelijke procedures en binnen de gestelde termijnen afgehandeld.

Bezwaarprocedure	2022	2023	2024
Verleende vergunningen	234	198	202
Bezwaarschriften tegen vergunningen	28	38	33
Bezwaarschrift ongegrond	14	9	13
Bezwaarschrift niet ontvankelijk	3	4	4
Bezwaarschrift ingetrokken	9	8	8
Bezwaarschrift gedeeltelijk gegrond	2	6	4
Bezwaarschrift gegrond	0	1	1

4) <https://gemeentebestuur.heemstede.nl/Vergaderingen/Commissie-Ruimte/2024/15-februari/20:00/Omgevingswet/Raadsinformatie-bericht-Invoering-Omgevingswet-1.pdf>

De doelstelling dat < 2% van de bezwaarschriften gegrond wordt verklaard is gehaald. Als ook de gedeeltelijk gegrond verklaarde bezwaren worden meegerekend is dit niet helemaal gehaald.

3.1.3 Vergunning gericht toezicht

De vergunningverlening en het toezicht op de verleende vergunningen zijn functioneel gescheiden. De afdeling Bouw- en woningtoezicht (BWT) houdt toezicht op de verleende omgevingsvergunningen voor de activiteiten: bouwen, sloop, wijzigen monument, aanleggen en kappen.

In de praktijk wordt een onderscheid gemaakt tussen kleine en grote bouwprojecten. Onder kleine bouwprojecten worden verstaan: dakkapellen, dakopbouwen, aan- en uitbouwen en reclames. Deze bouwprojecten worden één tot vier keer tijdens de bouw, afhankelijk van de complexiteit, bezocht door de inspecteur BWT. Het toezicht is tweeledig. Er wordt gecontroleerd dat er daadwerkelijk wordt gebouwd wat er is vergund en er bijvoorbeeld niet een veel grotere dakkapel wordt gebouwd dan waarvoor vergunning is verleend. Daarnaast wordt gekeken of een en ander ook constructief verantwoord wordt gerealiseerd.

In 2024 heeft de inspecteur BWT circa 600 keer toezicht gehouden op verschillende situaties. Dit is adequaat vergeleken met het aantal verleende vergunningen en lopende zaken.

Aantal toezichten	Aantallen
Bezoeken n.a.v. vergunningen	387
Bezoeken i.v.m. handhaving	77
Bezoeken n.a.v. klachten	48
Bezoeken vergunningvrij bouwen	81
Totaal	584

Bij de grote bouwlocaties zijn er veel meer toezichtmomenten en is er toezicht op die momenten tijdens de bouw waarbij de constructieve veiligheid van het gebouw in het geding is. Tijdens de bouw en bij de oplevering van het gebouw wordt gecontroleerd op de brandveiligheid en de vluchtwegen. De inspecteur BWT heeft daarnaast contact met de uitvoerder om de geluids- en parkeeroverlast tijdens de bouw voor de omgeving zo veel als mogelijk te beperken.

Toezicht op activiteit sloop

In 2024 hebben er enkel sloopactiviteiten plaatsgevonden in het kader van kleine bouwprojecten.

Toezicht op activiteit wijzigen monument

De controle op de activiteit wijzigen monument wordt gelijktijdig uitgevoerd met een controle op de activiteit bouwen.

Toezicht op activiteit aanleggen

In 2024 zijn er 4 aanlegvergunningen verleend.

Toezicht op activiteit kappen

Het toezicht op de activiteit kappen wordt verzorgd door de afdeling Ruimtelijk Beheer. Alleen voor bomen die op de gemeentelijke Bomenkaart staan wordt nog een vergunning afgegeven. In 2024 zijn alle omgevingsvergunningen waarbij naast de vergunning voor het kappen een herplantplicht was opgenomen, gecontroleerd of er daadwerkelijk is herplant. De herplantplicht wordt goed nageleefd.

3.1.4 Objectgericht toezicht

Toezicht op de activiteit brandveilig gebruik

De gemeente houdt toezicht op het brandveilig gebruik van bestaande gebouwen. De primaire verantwoordelijkheid voor brandveilig gebruik ligt bij de inrichtingen. Voor het toezicht wordt gebruik gemaakt van meervoudige controles en zelfcontrole volgens de Nieuwe Toezicht Methodiek (NTM).

Vanuit de gemeente en provincie ligt de zwaarte van het toezicht bij gebouwen waar personen verblijven met een mindere zelfredzaamheid. In Heemstede gaat het dan om de verpleeg- en verzorgingshuizen, kinderdagverblijven, Sein (ziekenhuis voor epilepsie) en De Hartekamp (woonvorm voor mensen met een verstandelijke beperking en intensieve zorgvraag). Dit zijn meldingsplichtige inrichtingen. Hier worden zowel zelfcontroles als meervoudige controles uitgevoerd. Hierbij wordt gekeken naar de vluchtwegen en de bouwkundige brandcompartimentering.

Andere meldingsplichtige inrichtingen zijn gebouwen waar meer dan 50 personen gelijktijdig aanwezig kunnen zijn. Bijvoorbeeld supermarkten en restaurants. Hier vinden meestal zelfcontroles plaats. De controle richt zich op het brandveilig gebruik van het gebouw. Denk aan het vrijhouden van vluchtwegen en nooduitgangen en controle op blusmiddelen.

Controles VRK brandveilig gebruik	2024
Zelfcontroles middels digitale vragenlijst	100
NTM steekproefcontrole	43
Meervoudige controle	35
Evenementencontrole VRK	5

Controles APV en Besluit brandveilig gebruik en de basishulpverlening overige plaatsen

In 2024 zijn 5 controles bij evenementen uitgevoerd door de VRK. De controles lopen uiteen van controles tijdens de opbouw van het evenement tot controles gedurende het evenement zelf.

Controles in het kader van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)

In 2024 zijn 20 adressen bezocht in het kader van de BAG.

Toezicht op de activiteit Milieu

De Omgevingsdienst IJmond maakt jaarlijks zelf een jaarverslag en uitvoeringsprogramma VTH. In deze evaluatie nemen we alleen de cijfers op die betrekking hebben op het VTH-beleid Heemstede.

Controles Omgevingsdienst IJmond 2024	gepland	uitgevoerd
Controles bedrijven en instellingen	30	69*
Ketenhandhaving asbest	50	20*
Ketenhandhaving grondstromen	3	2*

** definitieve cijfers zijn nog niet gepubliceerd. Vermeld zijn de laatste schattingen, geëxtrapoleerd op basis van de bestuursrapportage t/m augustus 2024. De definitieve cijfers worden vermeld in het jaarverslag van Omgevingsdienst IJmond.*

3.1.5 Gebiedsgericht toezicht

In 2024 zijn 32 adressen bezocht en gecontroleerd waar mogelijk (bouw)werkzaamheden zonder vergunning zijn uitgevoerd. Deze controles vinden hoofdzakelijk op aangeven van de bureaus plaats. De vraag van omwonenden is, te beoordelen of datgene wat gebouwd is, daadwerkelijk zonder vergunning mocht worden gebouwd.

3.1.6 Effectiviteit toezicht

De afdeling BWT heeft in 2024 in 11 gevallen een vooraanschrijving verstuurd in verband met:

1. Het bouwen zonder vergunning;
2. Bouwen in afwijking van de vergunning;
3. Gebruik in strijd met het omgevingsplan.

In 8 zaken was het versturen van de vooraanschrijving om binnen de gestelde begunstigingstermijn de overtreding te doen stoppen.

In de 3 zaken waarbij een last onder dwangsom is opgelegd, is de overtreding binnen de gegeven begunstigingstermijn beëindigd.

In geen enkele zaak loopt het traject van de begunstigingstermijn van de vooraanschrijving of dwangsom nog.

3.1.7 RO taken

Volgens het stappenplan is in 2024 gestart met voorbereidingen voor een gefaseerde wijziging van het Omgevingsplan. De gebiedsgerichte wijziging voor de woon -en centrumgebieden staat als eerste op de planning. De vaststelling van de wijzigingen volgen in 2025.

3.1.8 Capaciteit

Binnen de beschikbare capaciteit zijn de VTH-taken voor zowel de aandachtsgebieden RO en BWT, zo blijkt uit de evaluatie over 2024, adequaat uitgevoerd.

Het berekenen van de benodigde formatie voor de VTH-taken van RO en BWT gebeurt normaliter op basis van kengetallen die mede gebaseerd zijn op de grootte van de gemeente, de ruimtelijke analyse

van de gemeente, de woningbouwopgave, dienstverleningsniveau, enzovoort. Voor een gemeente als Heemstede is het, mede vanwege de compacte omvang, lastig te voorspellen hoeveel vergunningsaanvragen en meldingen binnenkomen. Dit maakt het moeilijk om de benodigde toezichtscapaciteit te bepalen.

De huidige formatie is de resultante van een groeiproces die mede afhankelijk is van factoren als het opleidingsniveau van de medewerkers, de ervaring van de medewerkers, het verloop binnen de organisatie en het feit of er achterstanden zijn die moeten worden ingelopen.

Ook voor 2024 kan gesteld worden dat in zijn algemeenheid de formatie van de afdelingen RO en BWT, zo blijkt uit het onderzoek van Berenschot uit 2017, gelet op het aantal inwoners van de gemeente, relatief klein is. En dat met de twee relatief kleine teams een goede productie van een degelijke kwaliteit geleverd wordt.

3.1.9 Algemene conclusie VTH-taken RO en BWT 2024

De evaluatie is bedoeld om te bezien of de VTH-taken conform het beleid en het uitvoeringsprogramma zijn uitgevoerd en of er aanleiding is het beleid, kwantiteit of capaciteit bij te stellen.

De VTH-taken zijn in 2024 uitgevoerd binnen de gestelde beleidskaders en de geraamde inzet. De ambtelijke organisatie beschikt daarmee over voldoende formatie, deskundigheid en ervaring om de taken zowel kwalitatief als kwantitatief (geen achterstanden) goed uit te kunnen voeren.

Het oordeel van het college is dat alle taakvelden ook in 2024 adequaat zijn uitgevoerd. Vanuit dat perspectief is er niet direct aanleiding om op de VTH-taken, uit het in 2022 opnieuw vastgestelde beleid, aan te scherpen en/of andere prioriteiten te stellen. Voor 2025 houdt het college daarom vast aan het VTH-beleid van 2022. Wel zal het college in 2025 het integraal VTH-beleid herzien zodat deze weer aansluit op de Omgevingswet.

3.2 Handhaving openbare ruimte & leefbaarheid

De openbare ruimte is van en voor iedereen. Gelet op de schaarse ruimte en het feit dat iedereen die ruimte wil gebruiken, zijn in het kader van de veiligheid en leefbaarheid regels en afspraken over de inrichting en het gebruik van de openbare ruimte. Toezicht en handhaving op de naleving van deze regels levert een bijdrage aan de veiligheid en de leefbaarheid in de openbare ruimte.

Anders dan bij de VTH-taken lag er voor de handhaving openbare ruimte & leefbaarheid een minder concrete verwachting van de inzet in het Uitvoeringsprogramma 2024. Wel zijn er prioriteiten gesteld in het integraal VTH-beleid 2019-2022, die mede gebaseerd zijn op het meerjarig integraal veiligheidsbeleid van de gemeente Heemstede.

Prioriteiten handhaving openbare ruimte & leefbaarheid		
Hoog	Midden	Laag
• Jeugd en veiligheid • Verkeersveiligheid • Leefbaarheid wijken & buurten • Terrassen • Hondenoverlast • Ligplaatsen • Illegaal gebruik gemeente-grond	• Containers op openbare weg • Evenementen • Uitstallingen • Dumpingen/bijplaatsingen • Reclameborden & spandoeken	• Plakken en kladden • Collecteren • Straatartiesten • Standplaatsen

Het team Toezicht & handhaving voert de handhaving uit voor de gemeente Heemstede en de gemeente Bloemendaal en wordt aangestuurd door een teamleider en een coördinator.

Met ingang van dit jaar wordt de module Informatie Gestuurd Handhaven In CityControl, het handhavingssysteem, gebruikt. Hierdoor zijn cijfers makkelijker uit te draaien en gekoppeld aan de prioriteiten. Daarnaast blijft het mogelijk om inzicht te geven in het aantal waarschuwingen en boetes die zijn gegeven.

Vanaf 1 januari 2025 komt het team Toezicht & handhaving als geheel team op in Heemstede. Vanuit daar wordt het werk verdeeld en worden collega's aangestuurd door de teamleider of coördinator. Vanwege de structurele en dagelijkse aansturing, wordt effectiever en efficiënter gewerkt en dat is terug te zien in de cijfers.

Onderwerp	Boete	Waarschuwing	Toelichting
Hondenoverlast	49	141	Opruimplicht, aanlijnplicht, verboden gebied
Verkeersveiligheid	736	430	Rijden tegen de richting, rijden over trottoir/markt etc., helmplicht, gebrekkige fiets, gevaarlijk parkeren etc.
Parkeren	10.730	1.288	Blauwe zone, betaald parkeren, gele streep, kampeermiddel, scheef, invalideplaats, niet in vak etc.
Afval	40	7	Verkeerd aanbieden van afval
Overige	8	4	Niet opvolgen aanwijzing handhaving, venten en inbrekerswerktuig.
Totaal	11.563	1.870	

3.2.1 Prioriteiten

Een korte toelichting van de inspanning in 2024 op de geprioriteerde onderwerpen:

Jeugd en veiligheid

Het aantal meldingen jeugdoverlast bij de politie is afgenomen ten opzichte van afgelopen jaren. Dit is ook het beeld vanuit handhaving. Er waren de gebruikelijke locaties waar soms overlast was zoals bij het station en op en rond het water bij mooi weer. De overlast leek echter minder dan voorgaande jaren. Als gevolg van de overlast in 2023 en de daaruit voortvloeiende gezamenlijke aanpak met buurgemeenten hebben geresulteerd dat er grip kwam op de overlast van jongeren en de overlast aanzienlijk is verminderd.

Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid is een breed begrip. Dat gaat van het verkeerd parkeren van voertuigen waardoor de toegankelijkheid en het verkeersoverzicht wordt belemmerd, over het rijden tegen het verkeer in of de stoep tot het niet dragen van een helm. Getuige het aantal boetes en waarschuwingen is hier in 2024 flink op ingezet.

Leefbaarheid wijk en buurten

De inzet op dit onderwerp komt niet goed naar voren uit de cijfers. Dit bestaat vooral uit het adequaat afdoen van meldingen en het zichtbaar aanwezig zijn in de wijken mede door in gesprek te zijn met inwoners en ondernemers. Vanuit die verbinding is het ook makkelijker om met de ondernemers het gesprek aan te gaan over uitstallingen en terrassen. Mocht er iets verkeerd staan dan is vanwege de goede verstandhouding een gesprek voldoende om het probleem te verhelpen.

Ligplaatsen

Het toezicht op de 354 ligplaatsen in Heemstede is belegd bij de handhavers. De handhavers controleren of van een ligplaats nog gebruik wordt gemaakt gezien de lange wachtlijst. Dit vraagt constante monitoring en goede verslaglegging van de handhavers. Dit is grotendeels seizoensgebonden werk en tijdrovend. De fysieke controles lagen in 2024 bij het team Toezicht & Handhaving en de administratieve afhandeling is was bij Ruimtelijk Beheer. In het kader van beschikbare capaciteit en de overige prioriteiten is in 2024 een marktverkenning gedaan naar mogelijkheden voor digitalisering. De beleidsmedewerker water en recreatie was hierin regievoerder. De uitkomsten van deze marktverkenning worden in 2025 verder uitgewerkt voor de keuze voor een digitaal registratie- en handhavingssysteem.

Ondermijning

Alhoewel de opsporing en vervolging van ondermijnende criminaliteit geen taak is van de handhavers, zijn zij wel de oren en ogen in de wijk voor de ketenpartners. Ook kunnen zij ondersteunen bij het uitvoeren van integrale controles met ketenpartners en de collega's BWT. De taakaccenthouders Ondermijning hebben in 2024 een aanvullende externe training voor het signaleren en rapporteren van ondermijnende signalen. Tevens zijn er verschillende diensten samen gedraaid met de themahouders Ondermijning van de politie. Hierdoor is de samenwerking tussen politie en Handhaving verder aangehaald en verstevigd. .

Fietsen

De aanpak van wees-, wrak-, en fout gestalde fietsen blijft de aandacht vragen van de handhavers. Dit staat in lijn met de prioriteit dat Heemstede toegankelijk moet blijven. Ook zorgen de fietsen voor een slordig straatbeeld wat de leefbaarheid aantast. Op dit moment worden jaarlijks minimaal drie grote fietsenacties gedraaid. Deze verdeling is afgesproken in verband met de bewaringstermijn van fietsen

na het weghalen. Te zien is dat ongeveer 80 procent van de fietsen niet wordt opgehaald. Daardoor is het goed om hier aandacht voor te blijven houden.

Alcoholwet controles

Het toezicht en de handhaving op de naleving van de vergunning en regels rondom de Alcoholwet is belegd bij de Omgevingsdienst IJmond. In 2024 hebben zij volgens de laatste inzichten 17* van de 25 geplande controles uitgevoerd.

** definitieve cijfers zijn nog niet gepubliceerd. Vermeld zijn de laatste schattingen, geëxtrapoleerd op basis van de bestuursrapportage t/m augustus 2024. De definitieve cijfers worden vermeld in het jaarverslag van Omgevingsdienst IJmond.*

Digitaal opkopersregister

Ter voorkoming van heling en witwassen dienen opkopers in de gemeente Heemstede verplicht een digitaal opkopersregister bij te houden. De controle hierop wordt uitgevoerd door de Omgevingsdienst IJmond. In 2024 waren er 20 controles gepland. De gerealiseerde uitvoering van het digitaal opkopersregister is op het moment van vaststelling van de Evaluatie 2024 nog niet bekend. Deze cijfers worden opgenomen in het jaarverslag van Omgevingsdienst IJmond.

3.2.2 Inzet handhaving

In 2024 onderstaande uren ingezet voor handhaving.

Inzet handhaving 2024	percentage	uren
Leefbaarheid	37%	2.147
Meldingen/incidenten (60%)	16%	944
Verbinding (15%)	11%	658
Afval (15%)	4%	206
Hondenoverlast (5%)	4%	239
Ligplaatsen (5%)	2%	100
Parkeren/verkeersveiligheid	31%	1.795
Verkeersveiligheid (16%)	4%	250
Parkeeroverlast (16%)	4%	255
Parkeerautomaten (3%)	2%	117
Fiscaal/blauwe zone (27%)	12%	675
Fietsveiligheid (15%)	4%	249
Fietswrakken etc. (8%)	2%	100
Toegankelijkheid (15%)	3%	149
Veiligheid	7%	393
Ondermijning (4%)	1%	45
Jeugdoverlast (48%)	2%	138
Zorg en woonoverlast (48%)	4%	210
Canet (aanwezigheid publieksruimte)	14%	798
Training (wettelijke verplicht)	11%	658
Totaal	100%	5.791

4. Uitvoeringsprogramma 2025

In dit hoofdstuk staat in woord en cijfers het Uitvoeringsprogramma 2025. In dit programma staan de toezicht- en handhavingstaken van Bouw- en woningtoezicht (BWT) en toezicht en handhaving openbare ruimte. Als laatst wordt kort beschreven welke taken uitbesteed worden aan andere instanties.

4.1 Programma Ruimtelijke Ordening & Bouw- en woningtoezicht

4.1.1 Kader

De uitvoering van de VTH-taken Ruimtelijke Ordening (RO) en Bouw- en woningtoezicht (BWT) is grotendeels belegd bij de afdeling Bouw- en woningtoezicht (BWT) en in mindere mate bij de afdeling Ruimtelijk Beleid. De taken van BWT zijn de feitelijke vergunningverlening, het toezicht op de verleende

vergunningen en het vergunningsvrij bouwen en de handhaving daarvan. De taken van de afdeling Ruimtelijk Beleid ten aanzien van de ruimtelijke ordening zijn gefocust op het maken van de omgevingsplannen en het voeren van de RO-procedures om grote bouwplannen mogelijk te maken. Dat staat grotendeels los van de VTH-taken. Daarmee is BWT het “omgevingsloket” voor inwoners en bedrijven.

BWT behandelt vergunningaanvragen, vooroverleg, principeverzoeken, toezichtverzoeken, meldingen, informatieverzoeken en handhavingsverzoeken. De casemanagers zorgen voor de toetsing van aanvragen aan de wetgeving en aan het beleid. Behandeling van de overige aanvragen staat in het teken van samenwerking, waarbij inwoners weten wat kan en mag, en waar de gemeente faciliteert.

Ook een handhavingsverzoek is in principe een aanvraag: de casemanagers behandelen die op gelijke wijze.

4.1.2 Ontwikkelingen

Omgevingsvisie

De raad heeft op 3 oktober 2024 de visie-op-hoofddijnen voor de Omgevingsvisie vastgesteld. Dit document beschrijft de ontwikkelrichting en de door de raad na participatie van de inwoners gemaakte strategische keuzes voor Heemstede en vormt de basis voor de Omgevingsvisie. In de laatste fase (fase 3) wordt de Omgevingsvisie opgesteld. In deze fase staan de gemaakte strategische keuzes in beginsel niet meer ter discussie en wordt visie-op-hoofddijnen aangevuld met een nadere toelichting op de strategische keuzes en verplichte onderdelen, zoals een integrale visiekaart, een m.e.r.-beoordeling en een uitvoeringsparagraaf.

Volgens planning wordt de Omgevingsvisie in Q2 van 2025 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. Ook in fase 3 krijgen inwoners en andere belanghebbenden de kans om te reageren.

Wijziging omgevingsplan

Volgens het stappenplan is in 2024 gestart met voorbereidingen voor een gefaseerde wijziging van het Omgevingsplan. De gebiedsgerichte wijziging voor de woon -en centrumgebieden staat als eerste op de planning. De vaststelling van de wijzigingen volgen in 2025.

Leegstandsverordening

In 2024 is de ‘Leegstandsverordening Heemstede 2024’ vastgesteld. De daaruit voortvloeiende toezicht/handhavingstaken liggen bij de afdeling BWT in samenwerking met Ruimtelijk Beleid.

Algemene ontwikkeling wet en regelgeving.

Bovenstaande ontwikkelingen maken dat er meer VTH-taken bijkomen. Voor 2025 kunnen deze taken met de huidige capaciteit volbracht worden door scherpe keuzes te maken in prioritering. Er zal voor de periode na 2025 worden gekeken welke capaciteit en/of prioritering nodig is om VTH-taken de volbrengen.

4.1.3 Planning vergunningverlening

In 2024 zijn vergunningen verleend onder de Wabo en onder de Omgevingswet. Voor de Wabo-vergunningen is gebruik gemaakt van een oud zaakstelsel, voor de Omgevingswet vergunningen van een nieuw zaakstelsel. In het oude stelsel is het niet mogelijk om de aangevraagde vergunningen in kaart te brengen op kerngetallen (hoelang een type vergunning duurt) en prioriteiten. Zodra voor alle vergunningen gebruik gemaakt wordt van het nieuwe zaakstelsel is dit wel mogelijk om. In onderstaande tabel staan alleen de totale aantallen.

Prognose proces omgevingsvergunningen	Aantallen
Vergunningsaanvragen	240
Activiteiten en informatieverzoeken	300
Verleende vergunningen	200
Intrekken/weigeren/buiten behandeling	30
Gegronde bezwaarschriften <2%	3

Van de bovenstaande aantallen worden circa 35 verleende vergunningen meegenomen naar 2025. Deze blijven vallen onder het oude systeem en worden dus niet overgezet naar de nieuwe omgevingswet.

4.1.4 Planning Toezicht

Afdeling BWT houdt toezicht op de verleende omgevingsvergunningen voor de activiteiten: bouwen, sloop, wijzigen monument, aanleggen en kappen. Onderstaand staat het aantal te verwachte toezicht-activiteiten. Dat gaat om zowel gerichte controles naar aanleiding van verleende vergunningen alsmede om controles naar aanleiding van klachten, handhavingsverzoeken en eigen waarnemingen.

Aantal toezichten	Aantallen
Bezoeken n.a.v. vergunningen	400
Bezoeken i.v.m. handhaving	75
Bezoeken n.a.v. klachten	50
Bezoeken vergunningvrij bouwen	75
Totaal	600

In de praktijk wordt een onderscheid gemaakt tussen kleine en grote bouwprojecten. Onder kleine bouwprojecten worden verstaan: dakkapellen, dakopbouwen, aan- en uitbouwen en reclames. Deze bouwprojecten worden één tot 4 keer tijdens de bouw, afhankelijk van de complexiteit, bezocht door de inspecteur BWT. Het toezicht is tweeledig. Er wordt gecontroleerd dat er daadwerkelijk wordt gebouwd, wat er is vergund en er bijvoorbeeld niet een veel grotere dakkapel wordt gebouwd dan waarvoor vergunning is verleend. Hetzelfde geldt voor het wijzigen van een monument. Daarnaast wordt gekeken of een en ander ook constructief verantwoord wordt gerealiseerd.

In 2024 is de invloed van de beperkte invoering van de Wkb zeer gering. Bij een uitgebreidere invoering kan dat de gemeente op termijn aanleiding geven het aantal toezichtactiviteiten te verminderen vanwege de rol van de kwaliteitsborger. Vanwege deze tot op heden beperkte invloed en de twijfelachtige uitgebreidere invoering houden we vast aan de aantallen van voorgaande jaren.

Onderstaand staan enkele verwachte grote bouwwerken welke in 2025 zullen plaatsvinden.

Verwachte grote bouwwerken 2025	Beschrijving	Status
Adriaan Pauwlaan 8	Nieuwbouwwoning	In uitvoering
Glipperweg/Patrijzenlaan	Bouw van 14 nieuwbouwwoningen	Verleend
Glipperweg/Patrijzenlaan	Vrijstaande woning	Aanvraag
Glipperdreef 199B	Thagaste; Ontwikkeling woonzorgcomplex met 24-uurs zorg	In uitvoering
Sportparklaan 3	Nieuwbouw Nicolaas Beetsschool met kinderopvang en gymzaal	In uitvoering
Kerklaan 113B	Nieuwbouw detailhandel met 8 appartementen	Verleend
Herenweg 75	Nieuwbouw appartementencomplex met 4 appartementen	In uitvoering
Glipperdreef 202	Nieuwbouwwoning	In uitvoering
Vondelkade 28A	Nieuwbouwwoning	Verleend
Leidsevaartweg 15	Renovatie bestaande bedrijfsgebouwen+niewbouw	Verleend

Toezicht op activiteit kappen

Het toezicht op de activiteit kappen wordt verzorgd door de afdeling Ruimtelijk Beheer. Alleen voor bomen die op de gemeentelijke Bomenkaart staan wordt nog een vergunning afgegeven.

4.1.5 Toezicht op objecten (brandveiligheid)

Toezicht op de activiteit brandveilig gebruik

De gemeente houdt toezicht op het brandveilig gebruik van bestaande gebouwen. De primaire verantwoordelijkheid voor brandveilig gebruik ligt bij de inrichtingen. Voor het toezicht wordt gebruik gemaakt van meervoudige controles en zelfcontrole volgens de Nieuwe Toezicht Methodiek (NTM).

Vanuit de gemeente en provincie ligt de zwaarte van het toezicht bij gebouwen waar personen verblijven met een mindere zelfredzaamheid. In Heemstede gaat het dan om de verpleeg- en verzorgingshuizen, kinderdagverblijven, Sein (ziekenhuis voor epilepsie) en De Hartekamp (woonvorm voor mensen met een verstandelijke beperking en intensieve zorgvraag). Hier worden zowel zelfcontroles als meervoudige controles uitgevoerd. Hierbij wordt gekeken naar de vluchtwegen en de bouwkundige brandcompartimentering.

Andere meldingsplichtige inrichtingen zijn gebouwen waar meer dan 50 personen gelijktijdig aanwezig kunnen zijn. Dat zijn de supermarkten, restaurants en dergelijke. Hier vinden meestal zelfcontroles

plaats. De controle richt zich op het brandveilig gebruik van het gebouw. Denk aan het vrijhouden van vluchtwegen en nooduitgangen en controle op blusmiddelen.

Prognose controles VRK brandveilig gebruik	2025
Zelfcontroles middels digitale vragenlijst	100
Non responscontroles	43
Interventiecontroles	10
NTM steekproefcontrole	10
Meervoudige controle	35
Evenementencontrole VRK	5
Thema of integrale controle	2

Toezicht op de activiteit Milieu

De Omgevingsdienst IJmond maakt jaarlijks zelf een uitvoeringsprogramma VTH. In dit uitvoeringsprogramma worden daarom alleen de kerngetallen overgenomen.

Milieucontroles Omgevingsdienst IJmond 2025	gepland
Controles bedrijven en instellingen	58
Ketenhandhaving asbest	20
Ketenhandhaving grondstromen	33

Controles in het kader van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)

In 2025 worden 20 adressen bezocht in het kader van de BAG.

4.1.6 Effectiviteit toezicht

Afdeling BWT verwacht in 2025 in 15 gevallen een vooraanschrijving uit te vaardigen in verband met:

1. Het bouwen zonder vergunning
2. Bouwen in afwijking van de vergunning
3. Gebruik in strijd met het omgevingsplan

De verwachting is dat na het versturen van de vooraanschrijving in zo'n 70% van de zaken binnen de begunstigingstermijn de overtreding stopt en ongedaan maakt. In de overige zaken is het opleggen van een dwangsom voldoende om te stoppen binnen de gestelde begunstigingstermijn. Het is uitzonderlijk dat een dwangsom daadwerkelijk wordt verbeurd.

4.1.7 RO taken

In 2024 is gestart met de voorbereidingen voor een gefaseerde wijziging van het Omgevingsplan. De gebiedsgerichte wijziging voor de woon -en centrumgebieden staat als eerste op de planning en volgt in 2025. Bovendien wordt er verwacht dat aanvragen die tijdens de overgangsfase worden ingediend, veelal zullen werken met een vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

4.1.8 Formatie

Bij een ongewijzigd werkaanbod mag voor 2025 worden verwacht dat de huidige formatie voor de VTH-taken binnen Heemstede voldoende is om de VTH-taken weer adequaat uit te voeren. Daarbij wordt uitdrukkelijk in aanmerking genomen dat zowel de afdelingen Ruimtelijk Beleid als BWT (de twee afdelingen belast met de VTH-taken), ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, een volledige bezetting hebben en er niet hoeft te worden ingehuurd. Voor het berekenen van de beschikbare capaciteit is uitgegaan van het gegeven dat per fte op jaarbasis 1350 uur beschikbaar is voor de werkzaamheden die direct zijn gerelateerd aan het houden van toezicht.

Functie	Fte
Juridisch medewerker	1
Senior medewerker	1
Casemanager	1,89
Toeziethouder	1
Administratief medewerker	0,69
Totaal	5,58

4.2 Programma Handhaving openbare ruimte & leefbaarheid 2025

4.2.1 Kader

De openbare ruimte is van en voor iedereen. Gelet op de schaarse ruimte en het feit dat iedereen die ruimte wil gebruiken, zijn in het kader van de veiligheid en leefbaarheid regels en afspraken over de inrichting en het gebruik van de openbare ruimte. Toezicht en handhaving op de naleving van deze regels levert een bijdrage aan de veiligheid en de leefbaarheid in de openbare ruimte.

Handhaving op overlast en kleine ergernissen die de leefbaarheid aantasten in de openbare ruimte is het aandachtsgebied van het team Toezicht en Handhaving. We voeren onze taken professioneel uit en werken daarom vanuit de gestelde wettelijke kaders en vastgestelde beleidskaders.

Bestuursrechtelijke handhaving: Voor de toezichthouders geldt dat zij door of namens het college of de burgemeester als zelfstandig bestuursorgaan worden aangewezen als toezichthouder conform de Algemene wet bestuursrecht (titel 5.2). In het aanwijzingsbesluit staat beschreven welke functies bevoegd zijn op te treden als toezichthouder en krachtens welke wettelijke bepalingen.

Strafrechtelijke handhaving: De bevoegdheden en vereisten rondom de handhavers zijn vastgelegd in het wetboek van Strafvordering (artikel 142), de Beleidsregels Buitengewoon Opsporingsambtenaar, het Besluit Buitengewoon Opsporingsambtenaar en de Politiewet. Eind 2023 is de aanvraag voor een categoriaal besluit ingediend. Middels een categoriaal besluit van de minister van Justitie en Veiligheid is voor de gemeente Heemstede vastgelegd binnen welk domein en op welke artikelen uit de domeinlijst de handhavers strafrechtelijk mogen handhaven en welke middelen zij daarvoor mogen inzetten. Enkel handhavers die aan de vereiste van buitengewoon opsporingsambtenaar voldoen en hiertoe ook specifiek zijn beëdigd door de korpschef mogen strafrechtelijk handhaven binnen de gemeente Heemstede. Voor de aanvraag tot een categoriaal besluit werden de beëdigingen van handhavers individueel geregeld.

De algemene handhavingstrategie van de handhavers is dat ze met de meest licht toepasbare maatregel de overtreding doen stoppen of voorkomen. Dat begint met een informeren en aangaan van het gesprek. Waar nodig wordt een waarschuwing gegeven of een boete uitgedeeld.

Onze handhavers hebben meerdere rollen en zijn zichtbaar aanwezig op straat. Zo vormt de handhaver de 'ogen en oren' van de gemeente en de politie, tevens zijn zij het aanspreekpunt voor de inwoners. Deze dienstverlenende rol kan de handhaver ook actief invullen door inwoners en ondernemers te informeren over allerlei veiligheidsvraagstukken en voorlichting te geven over het nemen van preventieve maatregelen om veel voorkomende criminaliteit te voorkomen. Daarnaast kan de handhaver ook ingezet worden bij het begeleiden van evenementen. Tegelijkertijd heeft de handhaver middelen (opsporingsbevoegdheid / sanctionerend optreden) om daar waar overtredingen worden geconstateerd die de leefbaarheid en veiligheid van de gemeente bedreigen, te kunnen handhaven. Een aantal belangrijke taken zijn de handhaving van de APV en de handhaving van parkeer- en verkeersovertredingen. \

Handhavers zijn zichtbaar in de openbare ruimte en zien veel. Het bestrijden van criminaliteit en ondermijning zijn geen taken van de handhaver. De handhavers zijn wel de extra ogen en oren van de politie, het OM en de burgemeester en het gemeentebestuur. Signalen van criminele activiteiten en ondermijning en overlast in het algemeen worden doorgegeven en intern besproken met de collega's van de afdeling OOV (Openbare Orde en Veiligheid).

De handhavers en politie werken nauw samen. De handhaver richt zich vooral op leefbaarheidsvraagstukken en kleine ergernissen. De taken van de handhavers liggen in het verlengde van de politie, want op het moment dat overlastproblematiek overgaat in een verstoring en/of bedreiging van de openbare orde, vindt er een verschuiving plaats van handhaving naar politie. Er is geen strikte scheidslijn in de afbakening. In de praktijk is dat afhankelijk van de situatie. Daarom stemmen we regelmatig onze inzet op elkaar af en delen we informatie. In 2024 zijn deze samenwerkingsafspraken met de politie vastgelegd in een handhavingsarrangement.

Voor de prioriteiten en inzet van de handhaving leefbaarheid en openbare ruimte wordt uitgegaan van (1) het integraal VTH-beleid 2019-2022, (2) het integraal veiligheidsbeleid, met daarin de prioriteiten Veilige en leefbare wijken, Verkeersveiligheid/verkeersgedrag en Zorg en Veiligheid en (3) de gestelde prioriteiten uit het Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid Noord Holland 2024-2027 (IMV-NH) verwerkt in onderstaande prioritering.

Prioriteiten handhaving openbare ruimte & leefbaarheid

Hoog	Midden	Laag
• Veilige en leefbare wijken - (Jeugd)overlast en veiligheid - High impact crimes - Uitstallingen & Terrassen - Hondenoverlast • Verkeersveiligheid/ verkeersgedrag - Integrale verkeerscontroles - Parkeren - Verkeersveiligheid rondom scholen • Ondermijning - Signaleren en rapporteren	• Handhaven fietsenbeleid • Evenementen - Contr.verg. voorwaarden • Dumpingen/ bijplaatsingen • Reclameborden & spandoeken • Ligplaatsen • Illegaal gebruik gemeentegrond - Containers op openbare weg	• Plakken en kladden • Collecteren • Straatartiesten • Standplaatsen • Particulier groen

Een andere taak van team handhaving is dat er elke werkdag iemand aanwezig is bij de balie mochten er incidenten zijn in de publiekshal. Dit kan een handhaver zijn maar ook de teamleider. Deze kan ondertussen administratieve werkzaamheden uitvoeren maar het drukt wel op de uitvoeringscapaciteit op straat.

4.2.2 Ontwikkelingen

Verkeershandhaving

Op 1 januari 2024 zijn de bevoegdheden omtrent verkeershandhaving uitgebreid. Dit maakt het mogelijk dat de handhavers ook kunnen waarschuwen en bekeuren op feiten zoals het bellen en door rood rijden op de fiets. In het handhavingsarrangement zijn afspraken gemaakt met de politie over waar de verantwoordelijkheid en taakverdeling ligt rondom deze en andere feiten.

Ondermijning

Criminelen maken steeds vaker gebruik van diensten van de 'bovenwereld'. Hierdoor raken de 'boven- en onderwereld' verweven. Dit kan een negatief effect hebben op de veiligheid en leefbaarheid van de wijken. Dit vraagt om een integrale aanpak en de handhavers openbare ruimte kunnen hier een signalerende rol in spelen. De handhavers zijn de oren en ogen in de wijk en kunnen, met de juiste trainingen, opvallende zaken doorspelen naar de correcte instanties en assisteren bij het uitvoeren van integrale controles.

Toegankelijkheid

Om de toegankelijkheid van de gemeente te behouden wordt er stelselmatig gecontroleerd op wees-, wrak-, en foutgeparkeerde fietsen. Er wordt minimaal drie keer per jaar een groot weesfietsenproject uitgevoerd. Daarnaast wordt er gecontroleerd op uitstallingen en het terrassenbeleid. In dit traject is er nauw contact met de werkgroep Toegankelijkheid Heemstede.

Honden

Controles op de aanlijn- en opruimplicht van honden blijft doorgaan. Dit is een thema waar regelmatig controles op komen om zo grip op de situaties te behouden. De controles zullen zowel geüniformeerd als in burger plaatsvinden. Het preventieve effect van het uniform speelt hier een belangrijke rol in.

Jeugdoverlast

In de preventie van jeugdoverlast wordt er nauw samengewerkt met politie, jongerenwerkers en andere ketenpartners zoals bijvoorbeeld HALT. Sinds 2024 is er een overleg structuur tot stand gekomen met buurtgemeenten om eventuele overlastgevendende jeugd ik goed kaart te krijgen en daar regionaal gezamenlijk in op te trekken.

Ligplaatsen

In Heemstede zijn er 354 ligplaatsen. Er is een lange wachtlijst. Handhaven op het juiste gebruik van de ligplaatsen is daarom gewenst. Dit kost veel capaciteit: 1.200 tot 2.000 uur per jaar.

Op 30 januari 2025 is de Verordening openbaar water Heemstede 2025 door de raad vastgesteld. Gedurende 2025 zullen er daarom verschillende wijzigingen worden doorgevoerd in de administratieve en handhavingsprocessen rondom de ligplaatsen. De nieuwe verordening geeft meer mogelijkheden om effectief en efficiënt te handhaven op een juist gebruik van de ligplaatsen.

Na een marktverkenning in 2024, worden in 2025 de randvoorwaarden, wensen en eisen die gesteld worden aan een digitaal registratie- en handhavingssysteem verder uitgewerkt. Daarmee zal duidelijk worden welke vorm een digitaal systeem zal krijgen en wat de financiële invloed hiervan zal zijn.

De fysieke controles liggen in 2025 bij het team Toezicht & Handhaving en de administratieve afhandeling is belegd bij Ruimtelijk Beheer.

Teamontwikkeling

Agressie naar handhavers openbare ruimte komt landelijk steeds vaker voor. Om de veiligheid te garanderen worden de handhavers getraind in geweldsbeheersing, zogenoemd RTGB (Regeling Toetsing Geweldsbeheersing). De afgelopen 2 jaar hebben de handhavers al de cursus gevolgd maar zijn zij nog niet afgetoetst. In 2024 zijn alle handhavers af getoetst voor de RTGB. Indien de handhavers gebruik maken van deze bevoegdheid dan wordt deze achteraf altijd getoetst door de direct toezichthouder van de politie.

Informatie gestuurd handhaven

Door analyse van onze eigen data en die van ketenpartners krijgen we meer inzicht op de leefbaarheidsvraagstukken in de wijk. Hierdoor kunnen we onze capaciteit proactief inzetten op de plekken waar het nodig is. Ook zijn we dan beter in staat om te sturen op resultaten en maatschappelijke effecten. Eind 2023 is de module informatie gestuurd handhaven toegevoegd aan het handhavingssysteem, waardoor efficiënter en effectiever gewerkt wordt en data makkelijker op te halen is.

Communicatie

In 2025 gaan we bezien hoe we communicatie beter kunnen inzetten rondom handhaving van de leefbaarheid openbare ruimte. Dit heeft meerdere doelen. We laten zien dat meldingen en kleine ergernissen worden opgepakt en we informeren mensen over hoe ze overlast of slachtofferschap kunnen voorkomen. Hiermee vergroten we het vertrouwen in en draagvlak voor handhaving en bestuur. Ook draagt het bij aan het vergroten van de meldingsbereidheid en het stimuleert mensen eigen verantwoordelijkheid te nemen. Dit alles draagt bij aan het vergroten van de leefbaarheid en veiligheid in Heemstede.

Algemene ontwikkeling wet en regelgeving.

Bovenstaande ontwikkelingen maken dat er meer VTH-taken bijkomen. Voor 2025 kunnen deze taken met de huidige capaciteit volbracht worden door scherpe keuzes te maken in prioritering. Er zal voor de periode na 2025 worden gekeken welke capaciteit en/of prioritering nodig is om VTH-taken de volbrengen.

4.2.3 Planning en formatie

Team Toezicht en Handhaving bestaat uit de handhavers van de gemeente Heemstede en de handhavers van de gemeente Bloemendaal. Zij worden aangestuurd door een teamleider en operationeel begeleid en aangestuurd door de coördinator. De handhavers hebben hun eigen gebied maar kunnen in beide gemeenten ingezet worden.

Team handhaving Heemstede	fte	Heemstede	Bloemendaal
Afdelingshoofd	1	1	0
Integraal handhaver	8,9	4,6	4,3
Inhuur handhaver	4	2	2
Totaal	13,9	7,6	6,3

In 2024 werd voor het eerst gewerkt met het prioriteren van de inzet gekoppeld aan uren. De handhavers gaan geen tijdschrijven. Het dient vooral ter indicatie waar we ze op gaan inzetten. In combinatie met de ingezette professionalisering van informatie gestuurd handhaven kan dan steeds beter het gesprek gevoerd worden over de uitdagingen, prioriteiten versus de beschikbare capaciteit.

In onderstaande tabel worden de voornaamste werkzaamheden opgesomd weggezet naar uren. Hierbij wordt uitgegaan van de inzet voor Heemstede op basis van 1.330 inzetbare uren per fte.

Inzet handhaving	Percentage	Uren
Leefbaarheid	40%	2.660

Meldingen/incidenten (60%)	24%	1.596
Verbinding (15%)	6%	399
Afval (15%)	6%	399
Hondenoverlast (5%)	2%	133
Ligplaatsen (5%)	2%	133
Parkeren/verkeersveiligheid	25%	1.663
Verkeersveiligheid (16%)	4%	266
Parkeeroverlast (16%)	4%	266
Parkeerautomaten (3%)	1%	50
Fiscaal/blauwe zone (27%)	7%	449
Fietsveiligheid (15%)	4%	249
Fietswrakken etc (8%)	2%	133
Toegankelijkheid (15%)	4%	249
Veiligheid	16%	1.064
Ondermijning (4%)	1%	43
Jeugdoverlast (48%)	8%	511
Zorg en woonoverlast (48%)	8%	511
Canet (aanwezigheid publieksruimte)	12%	798
Training (wettelijke verplicht)	7%	466
Totaal	100%	6.651

4.3 VRK, Milieu & Alcohol

De overdracht van taken van de gemeente Heemstede aan de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) is vastgelegd in de zogeheten bestuursafspraken. Hierin is opgenomen dat ten aanzien van de uitvoering van de taken een door partijen gezamenlijk op te stellen werkplan wordt vastgesteld. Om verwarring met interne werkplannen van gemeente en VRK te voorkomen wordt dit werkplan 'activiteitenplan' genoemd.

Met het activiteitenplan 2025 wordt invulling gegeven aan deze afspraak voor de sector risicobeheersing. De intensieve samenwerking met tijdsgebonden producten tussen gemeente Heemstede en VRK maakt het noodzakelijk de wederzijdse verwachtingen en verplichtingen helder en tot in redelijk detail vast te leggen. Dit activiteitenplan sluit aan op het jaarwerkplan brandweer Kennemerland en het gemeentelijke handhavingsbeleid.

De gemeente Heemstede verleent de VRK opdracht om, binnen de gestelde wettelijke, financiële en personele kaders zoals vastgelegd in de bestuursafspraken, uitvoering te geven aan de in het activiteitenplan vastgelegde taken en activiteiten. Tenzij anders vermeld vallen deze binnen de kaders zoals verwoord in artikel 2 van de bestuursafspraken en de hier uit voortvloeiende wederzijdse verplichtingen tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.

De bestaande capaciteit van de VRK is voor de uitvoering van de VTH-taken afdoende.

De gemeente Heemstede heeft de uitvoering van de gemeentelijke milieutaken ondergebracht bij de Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond). Het programmatisch controleren van bedrijven en instellingen is een van de kerntaken van de gemeente. Door periodieke bedrijfsbezoeken wordt onderzocht of het betreffende bedrijf of instelling aan de voorschriften van de milieuvergunning of het Activiteitenbesluit voldoet.

ODIJmond voert het objectief toezicht uit op de horeca en past ook de handhaving toe.

ODIJmond IJmond voert voor de gemeente Heemstede ook de controles uit op de Alcoholwet en het Digitaal opkopersregister. Voor 2025 is de planning om 30 Alcoholwet controles uit te voeren en 20 controles op het Digitaal Opkopersregister (DOR).

De afgelopen jaren is er bij ODIJmond een verdringingseffect ontstaan: nieuwe taken hebben er soms voor gezorgd dat kerntaken minder zijn uitgevoerd. Hierdoor is er een achterstand ontstaan in de controles op bedrijven. In 2024 is ODIJmond gestart met het wegwerken van de achterstanden van de controles op bedrijven. Ook in 2025 zal hier extra capaciteit op worden ingezet. De capaciteit van ODIJmond is voor de uitvoering van de VTH-taken afdoende.

5. Financiële paragraaf

De financiering van de werkzaamheden die voortvloeien uit het uitvoeringsprogramma en het handhavingsbeleidsplan zijn gekoppeld aan de gemeentelijke begrotingscyclus. Met de vaststelling van de gemeentelijke begroting medio november van het jaar voorafgaand aan de uitvoering van de desbetreffende jaarprogrammering autoriseert de gemeenteraad de benodigde financiële middelen.

De basis van de financiering ligt in de begrotingsprogramma's 2 (Veiligheid), 8 (Groen en openbare ruimte) en 9 (Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting). In de begroting is budget voor ambtelijke capaciteit opgenomen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving.

De gemeente neemt deel aan de GR van de VRK en de kosten van de deelname aan de GR zijn vastgelegd in de begroting.

De gemeente Heemstede heeft zijn takenpakket voor milieu door middel van deelname aan de GR voor het basistakenpakket en een dienstverleningsovereenkomst uitbesteed aan de Omgevingsdienst IJmond. Heemstede neemt grofweg 2.800 uur af van de Omgevingsdienst. Daarin zit behalve het basistakenpakket (wettelijke taken) ook het milieu- en duurzaamheidsbeleid en de uitvoering daarvan.

Met de vaststelling van de begroting 2025 is de financiële uitvoerbaarheid van de jaarprogrammering 2025 geborgd.